Dosarul nr. 2-15759/2024
(2-24135401-12-2-27112024-1)

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

12 februarie 2026 **mun. Chișinău**

Judecătoria Chișinău (sediul Centru), instanța de judecată, în componența:

Președintele ședinței, judecător Tatiana Sîrcu
Grefieri: Gabriela Marandiuc
Mădălina Ungureanu

Cu participarea: reprezentanților reclamantei ***** ***** – avocatul Digore Eduard, împuternicit în baza mandatului seria MA nr.1815982 din 17 octombrie 2024 și avocatul stagiar Casianu Alina, împuternicită în baza mandatului seria MAS nr. 097805 din 13 ianuarie 2025; reprezentantului pîrîtei ***** ***** – avocatul Igor I. Hlopețchi, împuternicit în baza mandatului seria MA nr.1981759 din 26 februarie 2025,

În lipsa: reclamantei ***** *****, pîrîtei ***** *****, procedura de citare legală a fost respectată,

Examinînd, în ședință de judecată publică, în procedura contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** *****, prin intermediul avocatului Digore Eduard împotriva ***** ***** privind obligarea la exprimarea scuzelor publice, dezmințirea informațiilor, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei

1. La data de 25 noiembrie 2024, avocatul Eduard Digore, acționând în numele și interesele reclamantei ***** *****, împuternicit în baza mandatului seria MA nr. 1815982 din 17 octombrie 2024, a depus cerere de chemare în judecată către ***** ***** cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.
2. În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantei a arătat că la data de 14 octombrie 2024, pârâta ***** ***** a publicat pe pagina sa de Facebook un text însoțit de fotografiile reclamantei și ale bunicului acesteia, ***** *****, fără acordul familiei, text care ar conține afirmații false, injurioase, calomnioase și denigratoare, de natură să lezeze onoarea, demnitatea și reputația personală și profesională a reclamantei, precum și memoria bunicului său.

3. Reprezentantul reclamantei a menționat că în postare pârâta a utilizat expresii ofensatoare la adresa reclamantei, inclusiv calificative precum „*sculă sorosistă-satanistă*”, „*trădător*”, „*Iuda*”, „*satana*”, „*mânie a lui Dumnezeu de 45 kg*”, susținându-se că ar fi fost „*instruită și verbuită timp de 10 luni [la Harvard] pentru a ne distruge ca neam și țară*”. Pârâta a afirmat că reclamanta „*ne vinde țara europenilor și americanilor, ne trădează interesele naționale, batjocorește biserica, preoții, obligându-i să treacă la Mitropolia Basarabiei, pentru a ne pîngări credința*” și că „*creează frică, teroarea în rîndul populației, amenințindu-i prin diferite pretexte dacă nu o vor vota*”. Toate acestea depășesc limitele criticii admisibile, constituind un atac direct la demnitatea sa și afectând imaginea sa publică atât ca persoană fizică, cât și în calitate de șef al statului și candidat în cadrul alegerilor prezidențiale.
4. Totodată, reprezentantul reclamantei a invocat că pârâta ***** ***** a formulat acuzații la adresa bunicului reclamantei, ***** *****, precum că acesta „*a fost cuzist, adică trădător sau pîrîtor*”, că de el „*se temea toată lumea din sat... pentru a nu fi jertfe ale expulzării moldovenilor în Siberia*” și că acesta ar fi „*pîngărit biserica din sat, dînd foc la toate icoanele, cărțile bisericești*”, afirmații care nu corespund realității, sunt lipsite de suport factologic și prejudiciază atât memoria bunicului reclamantei, cât și imaginea reclamantei prin asocierea familială creată în postare.
5. Susține reprezentantul reclamantei că, informația a fost prezentată publicului sub titlul „*Între Adevăr și Nicovală*”, pârâta ***** ***** îndemnând electoratul să „*nu voteze ***** ******” și să respingă referendumul, pe care l-a calificat drept o „*vrăjeală satanică*”.
6. Reprezentantul reclamantului a argumentat că, aceste afirmații sunt lipsite de orice substrat factologic, fiind false, inventate și nu corespund adevărului. S-a subliniat că familia reclamantei este de o cumsecădenie deosebită, iar bunicul reclamantei nu a comis faptele imputate, acuzațiile având un caracter pur calomnios. A invocat că utilizarea unor termeni precum „*genele bunelului său*” sau „*din mîță ce se naște, șoareci prinde*” urmărește să transfere o imagine negativă, bazată pe minciuni istorice, asupra integrității sale actuale. Mai mult ca atît, faptele au un impact mare, deoarece publicația a fost făcută în pragul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024, având un scop de discreditare în ochii opiniei publice și de influențare negativă a procesului electoral.
7. Referitor la prejudiciul moral, reprezentantul reclamantei a susținut că această expunere publică a generat reclamantei un prejudiciu moral manifestat prin stări de neliniște, anxietate, disconfort emoțional, îndoieli și deteriorarea relațiilor personale și profesionale, precum și necesitatea de a explica public caracterul fals al informațiilor difuzate. A mai invocat că impactul postării a fost amplificat de distribuirea acesteia pe rețeaua Facebook către un număr nelimitat de persoane și de contextul campaniei electorale prezidențiale, ceea ce ar fi afectat încrederea publică în persoana sa.
8. În vederea respectării procedurii prealabile de soluționare a litigiului, la 18 octombrie 2024, reclamanta ***** ***** a transmis pârâtei ***** *****, prin intermediul executorului judecătoresc, cererea prealabilă prin care a solicitat scuze publice, dezmințirea informațiilor și achitarea sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Deși cererea prealabilă a fost prezentată pârâtei la 22 octombrie 2024, aceasta a refuzat semnarea recepționării și nu a întreprins nicio măsură de rectificare sau dezmințire a informațiilor.

9. Prin cererea de concretizare a pretențiilor, reprezentantul reclamantei a oferit o analiză a expresiilor utilizate de pârâta ***** *****, menționînd că termenul „*sorosistă*” este utilizat cu conotația de „*agent trădător al intereselor naționale*”, iar atribuirea caracterului „*satanic*” constituie o instigare la ură religioasă și o stigmatizare socială gravă în rândul populației. Totodată, textul „*mânia lui Dumnezeu de 45 kg*” s-a referit ironic la greutatea corporală a reclamantei ce poate fi calificat ca un caracter insultător și umilitor, urmărind lezarea demnității umane dincolo de contextul activității sale politice. Cît țin de afirmația „*verbuită la Harvard timp de 10 luni pentru a ne distruge ca neam și țară*”, aceasta a fost calificată drept o acuzație conspirativă ce insinuează recrutarea reclamantei ca agent străin, afectându-i grav integritatea profesională și imaginea publică, iar sub aspectul acuzațiilor privind intervenția în afacerile bisericești, s-a arătat că afirmația conform căreia reclamanta ar obliga preoții să treacă la Mitropolia Basarabiei pentru a „*pângări credința*” reprezintă o instigare la dezbinare confesională și ură, afectând reputația sa în rândul comunității religioase.

10. Făcînd trimitere la dispozițiile *Legii nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare* și jurisprudența CEDO, reprezentantul reclamantei **solicită**: admiterea acțiunii; obligarea pârâtei ***** ***** de a aduce scuze publice, cu dezmințirea informației care o vizează pe reclamanta ***** ***** și bunicul său, ***** ***** prin publicarea unui text pe pagina sa pe rețeaua Facebook, cu următorul text: „*Subsemnata, ***** *****, aduc scuze publice și personale ***** *****, pentru afirmațiile denigratoare publicate de mine în data de 14.10.2024, pe pagina mea personală de Facebook, afirmații care au afectat onoarea, demnitatea și reputația profesională a ***** *****, precum și memoria bunicului său, dl ***** *****. Dezmint în mod public informația pe care am răspândit-o, privind faptul că: dl ***** ***** ar fi fost cuzist, trădător, pârâtor, implicat în deportările moldovenilor în Siberia, ar fi dat foc bisericii din sat sau distrus obiecte de cult; - dna ***** ***** ar fi trădat interesele Republicii Moldova, ar fi acționat împotriva Bisericii Ortodoxe, ar fi amenințat clerici, ar fi urmărit promovarea unei mitropolii anume, ori că ar fi fost instruită la Harvard în scopul distrugerii țării. Recunosc că aceste informații sunt false, defăimătoare și lipsite de orice suport factologic.*”; încasarea sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Explicațiile părților și declarațiile martorilor

11. În ședința de judecată **reprezentantul reclamantei, ***** *****, avocatul Eduard Digore**, a susținut integral cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea acesteia pe motivele de fapt și de drept invocate. Suplimentar a menționat că informațiile contestate au fost publicate pe pagina de Facebook atribuită pârâtei ***** ***** și că aceasta și-ar fi asumat public autoratul postărilor și a menținut conținutul lor, iar postările conțin afirmații false și stigmatizante la adresa reclamantei, persoană publică aflată în exercițiul funcției de Președinte al Republicii Moldova, precum și

acuzații neadevărate la adresa bunicului acesteia, ***** (*****) *****. Totodată, a susținut că fotografiile utilizate în postări au fost preluate fără acordul reclamantei, iar pretinsele acuzații referitor la bunicul reclamantei, ***** (*****) ***** că ar fi fost deportat în Siberia, că ar fi fost membru al partidului comunist, că ar fi exercitat funcții publice sau că ar fi servit în armata regală a României nu sunt probate. Totodată, a solicitat obligarea pârâtei la dezmințire publică și la tragerea acesteia la răspundere civilă.

12. **Reprezentantul pârâtei ***** *****, avocatul Igor I. Hlopețchi**, împuternicit în baza mandatului seria MA nr.1981759 din 26 februarie 2025, în ședința de judecată nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea ei ca neîntemeiată.
13. **Martorul** ***** ***** *****, fiind audiat, sub jurământ, a declarat că l-a cunoscut personal pe ***** *****, cu care a activat la același colhoz, descriindu-l drept un gospodar, respectat și dispus să ofere ajutor ori sfaturi consătenilor. A afirmat că nu a cunoscut ca ***** ***** să fi obijduit oameni din sat și că, din cele cunoscute de el, acesta nu ar fi avut legătură cu distrugerea bisericii dintre satele Risipeni și Bocșa, ba din dimpotrivă, ar fi încercat să o păstreze. Totodată, martorul a menționat că nu cunoaște dacă ***** ***** a fost membru al partidului comunist, militar în armata română ori implicat în deportări, iar unele informații vehiculate în sat proveneau din zvonuri sau discuții locale. Martorul a indicat că biserica a fost demolată în jurul anului 1956 la ordinul unui funcționar pe nume ***** *****, în timp ce ***** ***** s-ar fi opus distrugerii și a luptat pentru păstrarea lăcașului sfânt prin discuții cu sătenii.
14. **Martorul** ***** *****, fiind audiat sub jurământ, a declarat că l-a cunoscut pe ***** ***** ca fiind un om bun, cuminte și gospodar, respectat în comunitate, având numeroși fini de cununie și botez. Referitor la deportările în Siberia, martorul a relatat, din spusele bunicului său (fost secretar al sfatului sătesc), că listele persoanelor ce urmau a fi ridicate în 1941, au fost întocmite de un anume președinte *****. Martorul a precizat că nu a auzit niciodată ca ***** ***** să fi pârât pe cineva. Sub aspectul distrugerii bisericii, martorul a declarat că evenimentul a fost coordonat de reprezentanți ai structurilor de stat (identificate de martor drept „KGB”), care au impus persoanele prezente să participe la demolare, precizînd în mod expres că nu cunoaște dacă ***** ***** a participat în vreun fel la acțiunile de distrugere a bisericii.
15. **Martorul** ***** ***** fiind audiat, sub jurământ, a declarat că, la data publicării postărilor litigioase, exercita funcția de șef al cabinetului Președintelui Republicii Moldova. A relatat că la data de 16.10.2024, ora 18:54, a identificat pe „Facebook” postările pârâtei și a efectuat capturi de ecran. Reclamanta i-a confirmat caracterul fals al informațiilor, stabilind necesitatea acțiunii în instanță pentru protejarea reputației. Martorul a mai declarat că, a contactat telefonic pârâta pentru a o informa despre caracterul fals al afirmațiilor și despre intenția sesizării instanței, iar ulterior a coordonat cu avocații reacția publică a reclamantei. A precizat că link-ul vizat conducea către pagina oficială de „Facebook” a pârâtei. Certitudinea asupra identității autorului a fost întărită de postările ulterioare apărute pe același profil.

16. **Martorul ***** *****,** fiind audiat sub jurământ, a declarat că a cunoscut despre conflictul dintre reclamantă și pîrîtă din relatările altor persoane și consideră neadevărate afirmațiile referitoare la întocmirea listelor de deportare de către ***** *****, deoarece în localitate se discuta că listele au fost întocmite de numiții *****u și *****. Mai mult, a relatat că în anul 1949, tatăl reclamantei, ***** *****, a fost el însuși preîntâmpinat că urmează să fie deportat și s-a ascuns în pădure pentru a scăpa. De asemenea, a declarat că biserică a fost dărâmată mult mai târziu, în 1969, la indicația conducerii de atunci, de către un fost coleg de al său, ***** ***** și un cetățean din satul Izvoare care erau tractoriști.
17. **Martorul ***** *****,** fiind audiat sub jurământ, a declarat că este verișoară cu reclamanta și cunoaște istoria familiei. Aceasta a susținut afirmațiile făcute public de pârâtă, relatînd că în localitate ***** (*****) *****, bunicul reclamantei, era poreclit în sat „cuzistul” și perceput un tiran de care localnicii se temeau. A afirmat că ***** (*****) ***** s-ar fi ocupat de întocmirea listelor pentru deportări și că mulți oameni ar fi suferit din cauza lui, menționând cazurile ***** ***** și al profesorului de limbă rusă ***** *****, care și-ar fi reconstruit ulterior casa în satul Bocșa.
18. Despre distrugerea bisericii între anii 1959-1964, martorul a declarat că ***** ***** ar fi participat la demolare alături de ***** *****, ***** ***** și ***** *****, unde icoanele poleite cu aur au fost împărțite între aceștia, iar restul au fost arse. Personal a văzut astfel de icoane în orașul Ungheni, la o nepoată a lui ***** *****. Deși martorul a recunoscut că nu a fost martor ocular la deportări, la actele de tîlhărie sau la distrugerea bisericii, o parte importantă a celor relatate îi sunt cunoscute din spusele mamei sale și din cercetările efectuate la Academia de Științe. La fel, martorul a invocat că despre relațiile tensionate cu familia reclamantei, declarând că a fost maltratată de rude în copilărie și bătută de mama sa în vara anului 2020 pentru că nu o susținea politic pe ***** *****.

Aprecierea instanței de judecată

19. Audiind participanții la proces și declarațiile martorilor, analizînd materialele cauzei prin prisma art. 130 din *Codul de procedură civilă* în coraport cu normele legale incidente speței, instanța de judecată consideră că cererea de chemare în judecată este parțial întemeiată și urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.
20. Potrivit art. 117 alin.(1) și art. 118 alin. (1) din *Codul de procedură civilă,* probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
21. În conformitate cu art. 240 alin. (1) și (3) din *Codul de procedură civilă*, la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și

admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

22. Din materialele cauzei se constată că, la data de 14 octombrie 2024, pe profilul rețelei de socializare „Facebook” aparținând pârâtei ***** ***** a fost distribuit textul de mai jos, fiind însoțit de două fotografii (vol. I, f.d. 22-24):

„*Între Adevăr și Nicovală.*

*Cu 4 ani in urma am votat această sculă sorosista-satanistă, nedorind să cred, că a apucat din genele bunelului sau ***** (*****) *****.*

Dar azi cu părere de rău, am ajuns să regret, ca am făcut acest lucru, deoarece am mers peste voința și conștiința mea, și am votat-o, știind prea bine vorba noastră din bătrîni: din mîța ce se naște, șoareci prinde...

*Am știut foarte bine de la bunica mea, cine a fost bunelul-su, cîtă lume din satele noastre Bocșa și Risipeni, au suferit din cauza lui, care a fost cuzist, adică trădător sau pîrîtor, cum mi-a explicat bunica *****.*

De el se temea toată lumea din sat și se străduiau să se facă nevăzuți de el, pentru a nu fi jertfe ale expulzării moldovenilor din Siberia.

*Tot el, acest ***** *****, ne-a pîngărit biserica din sat, dînd foc la toate icoanele, cărțile bisericești și în genere tot ce era în biserică, ca pînă la urmă să mai facă și alte lucruri murdare în biserica noastră.*

Știind toată această istorie a acestei nedoamne, i-am urmărit toți pașii, de la întronarea ei încoace.

Și m-am convins că am greșit, deoarece prin venele ei curge același sînge de om rău, de trădător (cuzist se zicea pe atunci, încă odată menționez), care ne vinde țara europenilor și americanilor, ne trădează interesele naționale, batjocorește biserica, preoții, obligîndu-i să treacă la Mitropolia Basarabiei, pentru a ne pîngări credința, creează frica teroarea în rîndul populației, amenințîndu-i prin diferite pretexte, dacă nu o vor vota, a divizat și înrăit lumea cu limba română, ruschii mir, creînd situații de conflict între rude și prieteni, colegi de breaslă, vecini, săteni...

Mai am multe a vă spune, că o cunosc bine, deoarece a crescut în ochii mei și a tuturor sătenilor mei, dar care la fel ca și mine, au vrut să creadă că, surcica a sărit mai departe de trunchi și au votat-o, mizînd la „vremuri bune”, dar care pînă la urmă să constatăm că sunt nebune.

De aceia azi, în această mare zi de Mare Sărbătoare, îndemn toată creștinătatea Moldovei, să ne rugăm la Sfînta Paraschiva, să ne scape de Iuda, să ne scape de satană, altfel ne așteaptă vremuri grele odată cu realizarea scopului ei satanic, iar în ziua de 20 octombrie sa-i dăm o lovitură puternică, pentru a scăpa de ea, de această mînie a lui Dumnezeu de 45 kg, ca să ajungă înapoi la Harvard, unde a fost instruită și verbuită timp de 10 luni, pentru a ne distruge ca neam și țară.

Treziți-vă odată lumea mea bună și frumoasă, altfel riscăm să nu mai fim noi, să nu mai fim acei oameni iubitori de neam, de țară și de glia strămoșească, pe care i-și dorește cu orice preț s-o vîndă străinilor, iar noi să fim robi la noi acasă.

Vă indemn pe toți, care aveți credință în Dumnezeu și nu în Iuda, să votați cu inima:
*NU ***** *****,*
Nu Referendum, care este o vrăjeală satanică de a o vota.
Referendumul acesta nu are nimic comun cu integrarea europeana. Așa referendum v-a fi inițiat mai tîrziu și anume după ce vor fi îndeplinite toate cele 35 de puncte, înaintate de UE, pentru integrare.
Nu vă dați duși în eroare cu această șmecherie de integrare europeană, dar care nu are nici în clin, nici în mînecă, în afară de ceea de a ne vinde pămînturile europenilor și nu numai, de a ne lipsi încă de multe alte drepturi, exemplul României.
Eu voi vota
NU REFERENDUM
*NU-***** *****.*"

23. Instanța reține că reclamanta, prin reprezentantul său, avocatul Eduard Digore, la 18 octombrie 2024 adresîndu-se pârâtei cu cererea prealabilă (vol. I, f.d. 14-17), prin acțiunea înaintată pretinde caracterul fals și defăimător al afirmațiilor publicate de pârâta ***** ***** la data de 14 octombrie 2024, pe pagina sa de „Facebook", în partea în care acestea o vizează atît pe reclamanta ***** *****, cît și pe bunicul reclamantei, ***** *****. Deși pîrîta a refuzat să semneze pentru recepționarea cererii prealabile (vol. I, f.d. 18), această circumstanță nu înlătură faptul înmânării și nu poate produce consecința neîndeplinirii procedurii prealabile de către reclamantă.

Cu privire la publicațiile care îl vizează pe ** ********

24. Acest capăt de cerere îl constituie verificarea caracterului fals și defăimător al afirmațiilor publicate pe pagina de Facebook a pîrîtei ***** *****, în partea în care acestea îl vizează pe ***** *****, bunicul reclamantei ***** *****.

25. Potrivit art. 3 alin. (1)-(4) din *Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare* (în continuare – *Legea nr. 64/2010*), orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Restrîngerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrîngerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

26. În conformitate cu art. 7 alin. (1)-(3) din *Legea nr. 64/2010*, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

27. Instanța reține că, reclamanta ***** ***** justifică legătura de rudenie cu ***** *****, persoana vizată de informațiile contestate, prin copia certificatului de naștere pe numele reclamantei ***** *****, (vol. I, f.d. 126), copia extrasului de pe actul de naștere a lui ***** ***** (vol. I, f.d. 127), coroborat cu copia duplicatului certificatului de deces pe numele lui ***** ***** (vol. I, f.d. 83). În acest sens se atestă că, ***** ***** este tatăl reclamantei ***** *****, iar ***** ***** este tatăl lui ***** ***** respectiv, bunicul reclamantei. Astfel, în temeiul art. 20 alin. (1) lit. b) din *Legea nr. 64/2010*, care prevede că, reclamant în cauzele cu privire la defăimare poate fi în numele persoanei decedate, dacă aceasta nu a înaintat o acțiune cu privire la defăimare – persoana interesată, însă fără dreptul de a cere compensarea prejudiciului moral, reclamanta justifică un interes legitim și actual pentru acest capăt de cerere.

28. Mai mult, în cauza *Putistin împotriva Ucrainei* (cererea nr. 16882/03, 2013), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a admis că reputația unui ascendent poate, în anumite circumstanțe, să afecteze „viața privată” și identitatea unei persoane și, prin urmare, intră sub incidența art. 8 § 1 din Convenție [pct. 33 și 36-41].

29. Instanța, analizînd conținutul și caracterul informației contestate de către reclamantă, constată în baza înscrisului (capturile de ecran) anexat la materialele cauzei (vol. I, f.d. 22-24), că pîrîta ***** ***** a publicat pe pagina sa de „Facebook” un text în care a afirmat că ***** ***** ar fi fost „*cuzist*”, „*trădător sau pîrîtor*”, că de acesta „*se temea toată lumea din sat*” pentru „*a nu fi jertfe ale expulzării*”, precum și că acesta ar fi pîngărit biserica din sat, ar fi dat foc icoanelor, cărților bisericești și altor bunuri din biserică. Astfel de relatări pot avea un impact considerabil asupra percepției publice, ce ar duce la denigrarea persoanei vizate în fața opiniei publice.

30. Cu toate acestea, art. 24 din *Legea nr. 64/2010* reglementează sarcina probațiunii și impune următoarele reguli. Reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat. Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare

fără substrat factologic suficient; d) informația răspîndită este de interes public. În cazurile ce vizează restrîngerea libertății de exprimare, refuzul pîrîtului de a dezvălui un secret profesional sau sursa de informare nu constituie temei suficient pentru admiterea acțiunii.

31. Din postarea publicată pe pagina de „Facebook" unde este redat conținutul informației litigioase se atestă că, aceasta a fost distribuită de pe pagina de socializare ce aparține pîrîtei ***** *****. Concluzia respectivă se fundamentează pe declarațiile martorului ***** ***** care a explicat că a identificat postarea pe pagina de Facebook a pîrîtei, fiindu-i expediată și de către alte persoane. Drept urmare, martorul ulterior a apelat pîrîta, aducîndu-i la cunoștință despre caracterul fals și prejudiciabil al afirmațiilor. Mai mult ca atît, la 12 ianuarie 2025 și 15 ianuarie 2025 (vol. I, f.d. 129; f.d. 94-95), pârâta a menținut caracterul veridic al celor publicate prin publicări pe aceeași pagină de „Facebook" a sa, utlizînd formulări de tipul „*Totul este adevărat și nu am scris la fierbințeală*" și „*adevăr expus pe rețelele de socializare în timpul primului tur al campaniei electorale*". Astfel, pîrîta ***** ***** a răspîndit informația litigioasă, iar în textul postării, a indicat expres numele ***** *****, bunicul reclamantei și a plasat afirmațiile în contextul originii familiale a ***** *****.

32. În continuarea acestei constatări, instanța reține că pîrîta nu a prezentat informațiile litigioase ca simple presupuneri, relatări indirecte sau opinii supuse dezbaterii, ci ca relatări certe despre fapte istorice. ***** ***** nu a făcut o analiză istorică, nu a prezentat documente și nu a delimitat între fapte verificate, presupuneri și relatări provenite din surse indirecte. Dimpotrivă, afirmațiile referitoare la ***** ***** au fost prezentate ca adevăruri istorice într-o postare electorală, într-o manieră aptă să creeze o asociere negativă între faptele imputate bunicului și persoana reclamantei.

33. Respectiv, afirmațiile referitoare la calitatea de „*cuzist*", „*trădător*", „*pîrîtor*", implicarea în deportări și incendierea ori distrugerea obiectelor bisericești, nu constituie simple opinii, ci descriu fapte determinate, localizate istoric și susceptibile de a fi verificate. Or, prin conținutul lor, afirmațiile imută unei persoane decedate conduite, incompatibile cu respectul memoriei persoanei și cu valorile comunității.

34. Așadar, în conformitate cu art. 2 din *Legea nr. 64/2010*, prin *defăimare* se înțelege răspândire a informației false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputația profesională a persoanei; prin *răspândire a informației* se înțelege proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptînd persoana lezată); prin *informație* se înțelege orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine; prin *fapt* se înțelege eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită;

35. Prin răspunsul Agenției Naționale a Arhivelor nr. 01-17/351 din 20 martie 2025 (vol. I, f.d. 53-56), împreună cu înscrisurile anexate, adresarea din 25 iulie 1967 semnată de Președintele Comitetului Executiv al Consiliului raional de deputați ai poporului muncitoresc din Fălești, P. Bantiuc, (vol. I, f.d. 54-55), răspunsul din 3 august 1967 semnat de B. Rusnac (vol. I, f.d. 57-58), avizul semnat de B. Rusnac (vol. I, f.d. 60-61) și informația privind radierea din înregistrări a edificiilor bisericești din raionul

Fălești (vol. I, f.d. 64-65), atestă existența și regimul administrativ al edificiului bisericesc din satul Risipeni. Aceste înscrisuri confirmă că biserica din satul Risipeni a fost închisă în anul 1958 și a făcut obiectul unor demersuri administrative.

36. Instanța acordă valoare probantă acestor înscrisuri, deoarece provin de la Agenția Națională a Arhivelor și au ca obiect nemijlocit edificiul bisericesc menționat în postare. Mai mult, aceste acte nu conțin nici o mențiune privind implicarea lui ***** ***** în incendierea, distrugerea, pîngărirea sau însușirea obiectelor de cult. Dimpotrivă, înscrisurile relevă un proces administrativ instituțional, nu o acțiune individuală atribuită lui ***** *****, or semnatari al înscrisurilor respective sunt P. Bantiuc și B. Rusnac. În același timp, martorul ***** ***** a declarat că, demolarea bisericii ar fi fost realizată ulterior de alte persoane, la indicația conducerii de atunci.

37. În coroborarea înscrisurilor prezentate vin și declarațiilor martorilor. Astfel, martorul ***** ***** ***** a declarat că, l-a cunoscut personal pe ***** *****, că a activat împreună cu acesta în același colhoz și că ***** ***** era cunoscut în comunitate ca o persoană respectată, gospodar și dispus să ofere sprijin consătenilor. Martorul a arătat că nu cunoaște ca ***** ***** să fi jignit persoane din sat sau să fi fost implicat în distrugerea bisericii. Dimpotrivă, ***** ***** ar fi avut o poziție de păstrare și conservare a bisericii, iar demolarea acesteia ar fi fost realizată de alte persoane, la indicația autorităților locale ale acelor timpuri.

38. Martorul ***** ***** a declarat că l-a cunoscut pe ***** ***** ca fiind un om bun, cumpătat, gospodar și respectat în comunitate. Referitor la deportări, martorul a relatat că, din informațiile cunoscute în familie, listele persoanelor deportate au fost întocmite de persoane din conducerea locală de atunci, fără a fi cunoscută vreo implicare a lui ***** *****.

39. Martorul ***** ***** a declarat că îl cunoștea pe ***** ***** și familia acestuia, relatând că afirmația privind întocmirea listelor de deportare de către ***** ***** nu corespunde celor cunoscute în comunitate, întrucît listele de deportare ar fi fost întocmite de alte persoane, iar ***** ***** însuși ar fi fost expus riscului de deportare, fiind nevoit să se ascundă pentru o perioadă.

40. În ceea ce privește declarațiile martorului ***** *****, instanța nu le poate reține ca fiind veridice și le apreciază critic. Chiar dacă martorul a susținut versiunea pîrîtei și a relatat că ***** ***** ar fi fost cunoscut în sat drept „*cuzist*” și ar fi participat la întocmirea listelor de deportare ori la distrugerea bisericii, aceasta a recunoscut că nu a fost martor ocular la deportări sau la distrugerea bisericii. O parte semnificativă a celor declarate îi este cunoscută din relatările mamei sale, din discuții locale sau din pretinse cercetări. Totodată, martorul a relatat existența unor relații tensionate cu familia reclamantei și a unor conflicte personale și politice.

41. În aceste circumstanțe, declarațiile martorului ***** ***** nu pot fi reținute ca probă suficientă pentru confirmarea unor acuzații, care privesc deportări, trădare și distrugerea lăcașului de cult din satul Risipeni, în condițiile în care conform art. 130 alin. (5) din *Codul de procedură civilă*, proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare şi comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității. Or, declarațiile martorului nu sunt susținute prin probe, nu sunt

confirmate de alte declarații nemijlocite, fiind contrazise de constatările rezultate din actele din arhivă (vol. I, f.d. 53-65).

42. Așadar, instanța menționează că, în litigiile privind defăimarea nu este suficientă invocarea unor zvonuri, relatări de familie sau percepții locale pentru a justifica răspîndirea publică a unor acuzații factuale. Persoana care publică asemenea informații are obligația minimă de diligență de a verifica existența unui substrat factologic suficient, mai ales atunci cînd afirmațiile sunt prezentate ca adevăruri istorice și sunt utilizate pentru discreditarea unei persoane aflate în spațiul public. La fel, CtEDO a subliniază în hotărîrea *Egill Einarsson împotriva Islandei*, (cererea nr. 24703/15, 2017) că, pentru a evalua justificarea unei declarații contestate, trebuie făcută o distincție între declarațiile de fapt și judecățile de valoare. Deși existența faptelor poate fi demonstrată, adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil de probă. Cerința de a dovedi adevărul unei judecăți de valoare este imposibil de îndeplinit și încalcă însăși libertatea de exprimare, care este o parte fundamentală a dreptului garantat de articolul 10. Clasificarea unei declarații drept fapt sau drept judecată de valoare este o chestiune care, în primul rând, se încadrează în marja de apreciere a autorităților naționale, în special a instanțelor interne. Totuși, chiar și atunci când o afirmație echivalează cu o judecată de valoare, trebuie să existe o bază factuală suficientă pentru a o susține, în caz contrar aceasta fiind considerată excesivă [pct. 40].

43. Pornind de la sarcina probațiunii în litigiile privind defăimarea, instanța constată că, în sensul art. 7 alin. (2) din *Legea nr. 64/2010*, informațiile răspîndite de pîrîta ***** ***** cu privire la ***** ***** întrunesc cumulativ condițiile legale ale defăimării. Acestea au fost răspândite public prin intermediul rețelei de socializare „Facebook", permit identificarea directă a persoanei vizate prin indicarea numelui ***** ***** și a calității sale de bunic al reclamantei, au caracter factual, sunt susceptibile de verificare probatorie și nu au fost confirmate prin probele administrate în cauză.

44. Instanța reține că afirmațiile potrivit cărora ***** ***** ar fi fost „*cuzist*", „*trădător*", „*pîrîtor*", implicat în deportări, ar fi pîngărit biserica din satul Risipeni, ar fi dat foc icoanelor și cărților bisericești ori ar fi distrus obiecte de cult impută unei persoane decedate conduite grave, incompatibile cu respectul datorat memoriei persoanei și cu valorile comunității. Prin natura și conținutul lor, aceste afirmații sunt apte să creeze o percepție publică negativă asupra lui ***** ***** și să afecteze memoria acestuia.

45. De altfel, caracterul defăimător rezultă nu din simplul fapt că afirmațiile sunt critice sau ofensatoare, ci din faptul că acestea au fost prezentate ca fapte adevărate concrete, grave și neverificate, care de altfel au fost infirmate de actele de arhivă și de declarațiile martorilor. Dimpotrivă, probele administrate indică lipsa implicării lui ***** ***** în faptele imputate, iar declarațiile contrare, întemeiate pe relatări indirecte, zvonuri sau percepții subiective, nu pot constitui un substrat factologic suficient.

46. În aceste condiții, instanța conchide că informațiile contestate sunt false, defăimătoare și vizează în mod direct persoana lui ***** *****, iar la materialele cauzei nu se

regăsesc alte probe sau înscrisuri care le-ar susține. În acest sens, instanța evidențiază că pîrîta ***** ***** și reprezentantul său, avocatul Hlopețchi Igor nu au adus probe și înscrisuri în vederea susținerii informațiilor publicate pe pagina de Facebook a prîrîtei, în pofida faptului că sarcina probațiunii în asemenea cazuri este pusă pe seama părților urmare a principiului disponibilității în drepturi a participanților la proces consacrat la art. 27 din *Codul de procedură civilă*, or interesul pîrîtei este de a obține cîștig de cauză și, implicit, apărarea drepturilor sale, consolidîndu-și poziția cu probe în sensul art. 117 din *Codul de procedură civilă*, întrucît art. 24 alin. (2) din *Legea nr. 64/2010*, stipulează expres care circumstanțe trebuie să fie probate de pîrît, iar art. 118 alin. (1) din *Codul de procedură civilă* consolidează această regulă prin care, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

47. Instanța reține că, apărarea memoriei lui ***** *****, bunicul reclamantei, nu se examinează izolat de dreptul reclamantei la respectarea vieții sale de familie. Dreptul la respectul vieții private și de familie constituie o valoare protejată în raporturile ce țin de libertatea de exprimare, iar ingerința în această sferă poate rezulta nu doar din divulgarea unor informații intime, ci și din răspândirea unor afirmații false care afectează identitatea familială, numele familiei și memoria unui ascendent apropiat. În cauza *Putistin împotriva Ucrainei* (citată mai sus, pct. 33), CtEDO a reținut că reputația unui membru decedat al familiei poate, în anumite circumstanțe, să afecteze viața privată și identitatea unei persoane, iar în cauza *M.L. împotriva Slovaciei* (cererea nr. 34159/17, 2021) Curtea a aplicat această logică într-un litigiu privind articole neverificate publicate despre fiul decedat al reclamantei.

48. Potrivit art. 10 alin. (1), (3) și (4) din *Legea nr. 64/2010*, orice persoană are dreptul la respectul vieții private şi de familie. Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru că a făcut publice informații despre viața privată şi de familie a persoanei dacă interesul public de a le cunoaşte depăşeşte interesul persoanei vizate de a nu răspîndi informația. În cazul răspîndirii informației despre viața privată şi de familie cu încălcarea prevederilor alin. (3), persoana poate solicita exprimarea scuzelor şi compensarea prejudiciului moral și material cauzat.

49. În cauza examinată, pîrîta ***** ***** nu s-a limitat la o apreciere generală asupra unor evenimente istorice, ci a indicat expres numele ***** *****, l-a identificat ca bunic al reclamantei și a utilizat pretinsele fapte imputate acestuia pentru a crea o asociere negativă cu persoana ***** *****, or familia și ascendența reclamantei constituie elemente ale identității sale personale și familiale. Afirmațiile despre bunicul reclamantei sunt apte să afecteze nu doar memoria persoanei decedate, ci și dreptul reclamantei la respectarea vieții de familie, prin atingerea adusă numelui și reputației familiei sale. Această concluzie este consolidată de faptul că pârâta a construit mesajul litigios pe o pretinsă continuitate de conduită între ***** ***** și reclamantă, prin referințe directe la „*gene*”, „*sînge*” și originea familială.

50. Prin urmare, atingerea adusă memoriei bunicului reclamantei afectează și sfera vieții de familie a ***** *****.

51. Aşadar, prevederile art. 26 alin. (1)-(3) din *Legea nr. 64/2010* prevede că, orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte. În cazul în care instanța de judecată va stabili că acțiunea cu privire la răspândirea informației false şi defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezmințiri, instanța va dispune dezmințirea relatărilor false şi defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezmințirii. Instanța de judecată va dispune efectuarea dezmințirii în cel mai potrivit mod pentru restabilirea drepturilor reclamantului. Dacă informația falsă şi defăimătoare a fost răspândită prin intermediul mass-mediei, instanța va obliga mass-media care a răspîndit această informație să publice şi/sau să răspîndească dezmințirea la aceeaşi rubrică, pagină, în acelaşi program, la aceeaşi oră sau în acelaşi ciclu de emisiuni. În cazul în care informația falsă şi defăimătoare a fost răspîndită prin alte mijloace decît mass-media, instanța va stabili aceeaşi modalitate de dezmințire sau, după caz, alta adecvată situației.

52. Aplicînd aceste dispoziții la circumstanțele cauzei, instanța apreciază că publicarea dezmințirii pe pagina personală de Facebook a pîrîtei ***** ***** este un remediu adecvat și proporțional avînd în vedere că informațiile false au fost răspândite prin intermediul respectivei rețele de socializare, iar restabilirea dreptului încălcat presupune ca infirmarea lor să fie făcută în același spațiu comunicațional, în care afirmațiile au devenit accesibile publicului. Această măsură nu constituie o restrângere disproporționată a libertății de exprimare, ci o consecință legală a constatării răspândirii unor relatări factuale false, necesară pentru protecția memoriei lui ***** ***** și a dreptului reclamantei la respectarea vieții sale de familie.

53. În consecință, instanța ajunge la concluzia de a admite acțiunea în partea care îl vizează pe bunicul ***** *****, ***** *****, cu obligarea pîrîtei ***** ***** să exprime scuze publice și să dezmintă informațiile, prin publicarea pe pagina personală a rețelei de socializare „Facebook” a unui text.

Cu privire la publicațiile care vizează ** ********

54. Acest capăt de cerere îl constituie verificarea caracterului fals și defăimător al afirmațiilor publicate pe pagina de Facebook a pîrîtei ***** *****, în partea în care acestea o vizează pe reclamanta ***** *****.

55. Instanța reține că, reclamanta ***** ***** este persoană publică în sensul art. 2 din *Legea nr. 64/2010*, fiind persoană care exercită atribuții ale puterii publice. La data publicării informației litigioase, 14 octombrie 2024, aceasta avea și calitatea de candidat în cadrul alegerilor prezidențiale care urmau să se desfășoare în data de 20 octombrie 2024, concomitent cu referendumul republican constituțional. Prin urmare, exprimările care vizează activitatea sa publică, opțiunile electorale, referendumul, orientarea politică a statului și conduita sa în spațiul public privesc chestiuni de interes public.

56. Această concluzie este conformă jurisprudenței CtEDO privind protecția sporită acordată discursului politic și marja mai largă de toleranță aplicabilă persoanelor publice. În cauza *Lingens împotriva Austriei* (cererea nr. 9815/82, 1986) Curtea a

reținut că libertatea dezbaterii politice se află în centrul conceptului de societate democratică, iar limitele criticii admisibile sunt mai largi în privința unui politician decât în privința unei persoane private, deoarece politicianul se expune în mod inevitabil și conștient controlului atent al faptelor și declarațiilor sale de către jurnaliști și public, fiind obligat să manifeste un grad sporit de toleranță [pct. 42]. În aceeași hotărâre, Curtea a stabilit distincția dintre fapte și judecăți de valoare, arătând că existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil de probă [pct. 46].

57. Mai mult, în cauza *Bowman împotriva Regatului Unit* (MC) (cererea nr. 24839/94, 1998) Curtea a considerat că este deosebit de important ca, în perioada preelectorală, să se permită libera circulație a opiniilor și informațiilor de orice natură, însă cu precizarea că, în anumite circumstanțe, aceste drepturi pot să intre în conflict, ceea ce poate face să se considere necesar, înaintea sau în timpul alegerilor, să se prevadă anumite restricții privind libertatea de exprimare, chiar dacă în mod normal nu ar fi admisibile, pentru a garanta libera exprimare a opiniei poporului cu privire la alegerea corpului legislativ [pct. 41-43]. Totodată, în hotărîrea *Jerusalem împotriva Austriei* (cererea nr. 26958/95, 2001) Curtea a reiterat că adevărul judecăților de valoare nu poate fi dovedit, însă a precizat că și o judecată de valoare trebuie să aibă o bază factuală suficientă, în lipsa căreia poate deveni excesivă [pct. 43].

58. Prin urmare, instanța reține că, în privința reclamantei ***** *****, care deține calitatea de persoană publică și, la data publicării postării, de candidat electoral, analiza afirmațiilor contestate trebuie realizată prin prisma protecției sporite acordate dezbaterii politice. Aceasta nu exclude protecția onoarei și reputației reclamantei, însă impune o examinare strictă a necesității restrângerii libertății de exprimare. În consecință, pentru admiterea dezmințirii nu este suficient ca expresiile folosite să fie dure, ofensatoare sau lipsite de moderație. Este necesar ca acestea să constituie relatări factuale false, determinate și verificabile, ori judecăți de valoare lipsite de orice substrat factologic suficient.

59. Analizând conținutul postării publicate de pîrîta ***** ***** în ansamblu, se constată că partea referitoare direct la reclamanta ***** ***** a fost formulată într-un context electoral evident. Textul cuprinde îndemnuri explicite adresate alegătorilor, inclusiv „*NU* ***** *****”, „*NU Referendum*”, precum și referințe directe la scrutinul din 20 octombrie 2024. Prin urmare, aceste exprimări urmează a fi examinate prin prisma standardului aplicabil discursului politic și dezbaterii electorale, în care limitele criticii admisibile sunt mai largi față de persoanele publice și candidații electorali.

60. Instanța reține că, statutul de persoană publică nu lipsește reclamanta de protecția onoarei, demnității și reputației profesionale. Totuși, acest statut impune o marjă mai largă de toleranță față de critica politică, inclusiv față de exprimări dure, polemice sau ofensatoare, atîta timp cît acestea nu se transformă în relatări factuale false determinate, discurs de ură sau atacuri gratuite lipsite de orice bază factuală.

61. Din conținutul postării rezultă că pîrîta ***** ***** a folosit la adresa reclamantei expresii precum „*sculă sorosistă-satanistă*”, „*Iuda*”, „*satana*”, „*mînia lui Dumnezeu de 45 kg*”, precum și afirmațiile potrivit cărora reclamanta ar „*vinde țara*”, ar „*trăda*

interesele naționale”, ar „*batjocori biserica*”, ar „*pîngări credința*” ori ar fi fost „*instruită și verbuită la Harvard pentru a distruge țara*” Aceste expresii sunt ofensatoare, excesive și lipsite de moderație. Cu toate acestea, în contextul general al postării, acestea nu descriu fapte determinate, individualizate prin timp, loc, mod de comitere și consecințe concrete, ci exprimă o apreciere politică, morală și ideologică a pîrîtei asupra reclamantei, în calitatea acesteia de persoană publică și candidat electoral.

62. Aceste formulări nu pot fi analizate izolat, prin desprinderea lor de ansamblul mesajului și de contextul campaniei electorale, întrucît au fost folosite într-un discurs polemic, cu finalitate electorală, destinat să exprime dezacordul pîrîtei față de reclamantă și față de opțiunile politice asociate acesteia. În această măsură, expresiile respective se încadrează în categoria judecăților de valoare, or în sensul art. 2 din *Legea nr. 64/2010*, *judecată de valoare* reprezintă opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit.

63. Instanța subliniază că, această constatare nu echivalează cu validarea limbajului folosit de pîrîtă, chiar dacă este unul dur, ofensator și incompatibil cu standardele unei dezbateri publice responsabile. Or, CtEDO a reținut că, remarcile făcute în termeni destul de incisivi cu privire la gândirea politică și ideologia unui candidat la alegerile locale aveau o bază factuală și a afirmat că situația era în mod clar o chestiune de dezbatere politică cu privire la chestiuni de interes general, domeniu în care restricțiile privind libertatea de exprimare necesită o interpretare strictă [*Lopes Gomes da Silva împotriva Portugaliei*, cererea nr. 37698/97, 2000, pct. 33].

64. Totuși, pentru dezmințirea acestora nu este suficient ca exprimarea să fie jignitoare sau disproporționată ca ton, dar trebuie ca aceasta să constituie o relatare falsă cu privire la fapte ori o judecată de valoare fără substrat factologic suficient, în condițiile art. 7 alin. (4) din *Legea nr. 64/2010* care prevăd că, persoana lezată prin răspîndirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie.

65. Or, în partea ce o vizează direct pe reclamantă, instanța nu identifică afirmații factologice suficient de precise, distincte și autonome, a cărui veridicitate poate fi dovedită și dezmințită în formula solicitată, întrucît acestea exprimă anumite calificative valorice subiective exprimate de pîrîtă sau formulări generale, polemice și electorale, fără indicarea unor acțiuni concrete care să permită verificarea judiciară ca fapte determinate, ceea ce intră în sfera prezumțiilor.

66. Deși reclamanta a solicitat o dezmințire amplă, care include atît afirmații factologice, cât și opinii politice, calificative, aprecieri morale și concluzii electorale, acestea nu pot fi acceptate, întrucît dezmințirea, ca remediu juridic, este compatibilă cu relatarea falsă cu privire la fapte, nu cu o dezaprobare politică generală sau cu o judecată de valoare, chiar exprimată într-un limbaj excesiv.

67. Argumentul reclamantei potrivit căruia anumite expresii ar constitui instigare la ură religioasă nu poate fi aceptat de către instanță, pornind de la raționamente jurisprudenței CtEDO, unde în cauza *Feret împotriva Belgiei* (cererea nr. 15615/07,

2009), incitarea la ură nu presupune în mod necesar chemarea la acte concrete de violență, fiind suficient, în anumite circumstanțe, atacul îndreptat împotriva unor grupuri determinate prin insultă, ridiculizare sau defăimare. Totuși, în circumstanțele cauzei, deși limbajul religios folosit de pîrîtă este ofensator, ținta mesajului este reclamanta în calitate de persoană publică și candidat electoral, iar nu un grup religios, etnic sau social determinat. În lipsa probării unei incitări concrete la ură, discriminare sau violență împotriva unei comunități determinate, nu se justifică încadrarea acestor pasaje ca discurs de ură în cadrul prezentului litigiu civil.

68. În acest context, potrivit art. 25 alin. (3) și (6) din *Legea nr. 64/2010,* orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de judecată de valoare sau relatare cu privire la fapte se interpretează în favoarea acordării statutului de judecată de valoare. Orice alt dubiu care nu este demonstrat conform regulilor prescrise de lege se interpretează împotriva restricţionării libertăţii de exprimare.

69. Prin urmare, deși exprimările referitoare la reclamanta ***** ***** sunt ofensatoare, acestea, examinate în contextul electoral în care au fost publicate, în raport cu statutul reclamantei de persoană publică și cu natura lor predominant valorică, nu întrunesc cumulativ condițiile prevăzute de art. 7 alin. (4) din *Legea nr. 64/2010* pentru admiterea capătului de cerere privind dezmințirea. Admiterea unei dezmințiri în această parte ar constitui o restrîngere disproporționată a libertății de exprimare în cadrul dezbaterii politice prin obligarea pîrîtei la dezmințirea lor.

70. În consecință, capătul de cerere privind obligarea pîrîtei ***** ***** la exprimarea scuzelor publice și dezmințirea informațiilor referitoare direct la reclamanta ***** ***** urmează a fi respins ca neîntemeiat.

71. În sensul dezbaterii argumentelor invocate, instanța de judecată nu se va expune asupra fiecărui argument invocat de părți, ținând cont de *Avizul nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești*, din care rezultă că pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil motivarea hotărârii trebuie să evidențieze că instanța a examinat chestiunile esențiale prezentate, dar nu un răspuns detaliat la fiecare argument. (*García Ruiz împotriva Spaniei* (MC), pct. 26; *Perez împotriva Franței* (MC), pct. 81).

Cu privire la repararea prejudiciului moral

72. Instanța reține că prin cererea de chemare în judecată reclamanta a solicitat încasarea din contul pîrîtei a sumei de 50 000 lei, invocând afectarea stării sale psihice, disconfort emoțional, neliniște, anxietate, afectarea imaginii publice și necesitatea de a reacționa public față de afirmațiile răspândite.

73. Potrivit art. 24 alin. (1) lit. e) din *Legea nr. 64/2010*, reclamantul trebuie să dovedească existența și cuantumul prejudiciului cauzat.

74. Dispozițiile art. 29 alin. (1) din *Legea nr. 64/2010* prevede că, instanța de judecată va acorda o compensaţie de natură să aducă satisfacţie persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensaţiei pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanţa de judecată va lua în consideraţie caracterul şi gravitatea suferinţelor fizice şi psihice

cauzate reclamantului, caracterul informaţiei răspîndite, gradul de răspîndire a informaţiei, personalitatea reclamantului, reputaţia pîrîtului, gradul de vinovăţie a pîrîtului, consecinţele răspîndirii informaţiei defăimătoare, starea materială a reclamantului şi cea a pîrîtului, publicarea rectificării, dezminţirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată şi alte circumstanţe importante pentru examinarea cauzei. Se acordă compensaţie pentru prejudiciul moral cauzat persoanei publice doar în cazul în care persoana publică a fost defăimată cu rea-credinţă.

75. Instanța reține că, în partea referitoare direct la reclamanta ***** *****, nu au fost constatate cumulativ condițiile defăimării în sensul art. 7 alin. (4) din *Legea nr. 64/2010*. În lipsa constatării unei fapte ilicite de defăimare în raport direct cu reclamanta, nu poate fi angajată răspunderea pîrîtei pentru repararea prejudiciului moral pretins pe acest temei.

76. În partea referitoare la ***** *****, instanța a constatat caracterul fals și defăimător al relatărilor răspîndite de pîrîta ***** *****. Totuși, acest capăt privește apărarea memoriei unei persoane decedate. Potrivit art. 20 alin. (1) lit. b) din *Legea nr. 64/2010*, persoana interesată poate acționa în numele persoanei decedate, însă fără dreptul de a cere compensarea prejudiciului moral. În consecință, pentru afirmațiile referitoare la ***** *****, remediul juridic admisibil este dezmințirea și exprimarea scuzelor publice, nu compensarea bănească a prejudiciului moral.

77. Instanța mai reține că reclamanta nu a administrat probe suficiente pentru a individualiza un prejudiciu moral propriu, distinct de atingerea adusă memoriei bunicului său, care să justifice acordarea sumei solicitate. Invocarea unor stări de neliniște, anxietate, disconfort emoțional sau afectare a imaginii publice nu este, prin ea însăși, suficientă pentru stabilirea existenței, intensității și întinderii prejudiciului moral.

78. Mai mult, reacția publică a reclamantei și contextul electoral pot demonstra că postarea a generat o preocupare publică și o necesitate de reacție. Totuși, aceste elemente nu suplinesc condițiile prevăzute de art. 24 alin. (1) lit. e) și art. 29 din *Legea nr. 64/2010*. În plus, măsura dezmințirii și exprimării scuzelor publice, dispusă în privința afirmațiilor referitoare la ***** *****, constituie un remediu adecvat și proporțional.

79. Prin urmare, capătul de cerere privind încasarea prejudiciului moral urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

80. Cu referire la compensarea cheltuielilor de judecată, instanța reține că, potrivit art. 82 din *Codul de procedură civilă*, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei. Totodată, conform art. 94 alin. (1) din *Codul de procedură civilă*, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de

judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

81. Potrivit art. 1 și 2 alin. (1) și (4) din *Legea taxei de stat nr. 213/2023*, taxa de stat este o sumă de bani care se percepe de către organele de stat și de către alte entități împuternicite special pentru acest fapt de la persoanele fizice și juridice în ale căror interese se efectuează acțiuni sau se eliberează documente. Taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice și juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac. Taxa de timbru constituie 200 de lei.

82. În prezenta cauză, acțiunea reclamantei ***** ***** a fost admisă parțial. Instanța a admis capătul de cerere privind obligarea pârâtei ***** ***** la exprimarea scuzelor publice și dezmințirea informațiilor referitoare la ***** *****, bunicul reclamantei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

83. Prin urmare, având în vedere admiterea parțială a acțiunii, compensarea cheltuielilor de judecată urmează a fi dispusă numai în măsura în care acestea corespund părții admise din pretenții, motiv pentru care din contul pîrîtei ***** ***** urmează a fi încasată în beneficiul reclamantei ***** ***** taxa de stat aferentă capătului de cerere admis, în mărime de 250 lei, achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, precum și suma de 200 de lei suma achitată în calitate de taxă de timbru.

Cu privire la executarea benevolă

84. Instanța reține că, potrivit art. 255 din *Codul de procedură civilă*, hotărârea judecătorească se execută benevol, în modul stabilit de lege, în termen de cel mult 15 zile după ce rămâne definitivă, cu excepția hotărârilor judecătorești prevăzute la art. 256. După expirarea termenului prevăzut de prezentul articol sau a termenului stabilit în conformitate cu prevederile art. 256 alin. (1^1), creditorul poate solicita executarea silită în condițiile Codului de executare.

85. Această regulă se coroborează cu prevederile *Codului de executare*, potrivit cărora la art. 9^1 alin. (1) și (2) este menționat că, executarea benevolă reprezintă posibilitatea debitorului de a executa voluntar documentul executoriu înainte de a trece la executarea silită. Termenul de executare benevolă este stabilit de lege sau de instanța de judecată. În cazul în care debitorul nu execută benevol obligația sa în termenul stabilit de lege sau de instanța de judecată, aceasta poate fi impusă prin executare silită, proces care demarează odată cu sesizarea executorului judecătoresc.

86. În prezenta cauză, hotărârea nu se încadrează în categoria hotărârilor care se execută imediat. Prin urmare, obligațiile stabilite în sarcina pîrîtei urmează a fi executate benevol după rămînerea definitivă a hotărârii, în termenul legal de cel mult 15 zile.

87. Stabilirea expresă a acestui termen în dispozitiv este necesară pentru asigurarea clarității executării hotărârii și pentru delimitarea momentului de la care creditorul poate solicita executarea silită, în cazul neexecutării benevole. Termenul de executare benevolă începe să curgă din ziua în care hotărârea judecătorească rămâne definitivă.

88. Prin urmare, instanța va indica în dispozitiv că hotărârea judecătorească se execută benevol, în modul stabilit de lege, în termen de cel mult 15 zile după ce rămâne definitivă.

Dispozitiv

89. În conformitate cu prevederile *Legii nr.64/2010 privind libertatea de exprimare*, art. art. 234-241, art. 243, art. 255 din *Codul de procedură civilă*, instanța de judecată,-

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de ***** *****, prin intermediul avocatului Digore Eduard împotriva ***** ***** privind obligarea la exprimarea scuzelor publice, dezmințirea informațiilor, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se obligă ***** *****, să exprime scuze publice și să dezmintă informațiile care îl vizează pe bunicul ***** *****, ***** *****, prin publicarea pe pagina personală a rețelei de socializare „Facebook" a următorului text:

*„Subsemnata, ***** *****, aduc scuze publice ***** ***** pentru afirmațiile denigratoare publicate de mine în data de 14 octombrie 2024, pe pagina mea personală de pe rețeaua de socializare „Facebook", afirmații care au afectat memoria bunicului său, domnul ***** *****.*

*Dezmint în mod public informația pe care am răspîndit-o, potrivit căreia: domnul ***** ***** ar fi fost cuzist, trădător, pârâtor, implicat în deportările moldovenilor în Siberia, ar fi dat foc bisericii din sat sau distrus obiecte de cult, ca fiind falsă, defăimătoare și lipsită de orice suport factologic."*

Se încasează de la ***** ***** în beneficiul ***** ***** cheltuielile de judecată, constituite din: taxa de stat, proporţional părţii admise din pretenţii în mărime de 250 (două sute cincizeci) lei 00 bani și taxa de timbru în mărime de 200 (două sute) lei 00 bani. În total, 450 (patru sute cincizeci) lei 00 bani.

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea judecătorească se execută benevol, în modul stabilit de lege, în termen de cel mult 15 zile după ce rămâne definitivă.

Hotărârea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecătorul **Tatiana SÎRCU**